

Børnerådet er det danske børneombud

Af Klaus Wilmann

Formand for Børnerådet

FN's børnekomite har i en rapport til den danske regering anbefalet at børns muligheder for at klage over urimelige afgørelser skal styrkes. Det gjorde komiteen faktisk også i sin forrige rapport, uden at det dog har afstedkommet konkrete regeringsinitiativer endnu. Det har fået et par debattører til at kræve at der etableres en børneombudsmand i Danmark, og der henvises fra flere sider bl.a. til Sverige og Norge, som længe har haft børneombudsmand.

En dansk børneombudsmand efter svensk eller norsk mønster skulle angiveligt styrke børnenes rettigheder i Danmark. Men helt så enkelt som det fremstilles, er det nu ikke. Danmark har i princippet allerede et børneombud; det hedder Børnerådet, og derfor er det lidt spild af tid at diskutere om vi skal oprette endnu en institution ved siden af Børnerådet. Snarere giver det mening at stille krav om at Børnerådet får sit mandat styrket, som rådet selv har gjort det i flere omgange.

En sammenligning mellem det danske Børneråd og det svenske børneombud vil vise at det er 100 % de samme opgaver de to institutioner løser. Der er navnet og budgettets størrelse til forskel. Den svenske børneombudsmand behandler ikke individuelle klagesager og er ikke en ombudsmand i den forstand vi kender det i skikkelse af Folketingets ombudsmand. Den svenske børneombudsmand arbejder med at styrke børns rettigheder og opvækstvilkår, præcis som jeg selv gør det. Der foregår ikke nogen juridisk vurdering af kommunale og andre afgørelser om børn, således som den Folketingets ombudsmand kan foretage, men alene et børnepolitisk arbejde for at få børnekonventionen implementeret i Sverige. Også i Norge arbejder børneombudsmanden med generelle børnepolitiske spørgsmål og børns rettigheder i norsk lovgivning. Den norske børneombudsmand modtager heller ikke klagesager, og har ikke myndighed til at afgive beretninger om andre myndigheders afgørelser. Det er efter loven om det norske børneombud et anliggende for den norske civile ombudsmand.

Både den norske og den svenske børneombudsmand, er som jeg selv medlem af et europæisk netværk. I det samarbejde deltager repræsentanter for tilsvarende institutioner i 23 europæiske lande. Nogle af disse har status som afdelinger hos den civile ombudsmand, andre er dele af en national menneskerettighedsinstitution, og andre igen er selvstændige institutioner for børns rettigheder. Men fælles for os alle er at vi hævder vores uafhængighed af regeringerne, er oprettet ved lov og beskæftiger os bredt med børn og unges vilkår.

Hvis folkettinget ønsker at omdøbe Børnerådet til et børneombud vil det naturligvis have en positiv betydning, men indtil det måtte ske, ønsker jeg i stedet at styrke børnerådets mandat, således at børn og unge i Danmark får adgang til at henvende sig til rådet, med sager og afgørelser som de ikke er tilfredse med, eller ønsker hjælp til at forstå. Børnerådet skal ikke være en overdommer, som vurderer om lokale afgørelser er i overensstemmelse med loven, men skal udfylde en anden meget vigtig funktion. At være bindeled mellem børnene og deres sager og de myndigheder som har ansvaret for afgørelser i børnenes liv. Vi kan hjælpe børnene til at få svar de forstår, hjælpe dem med at henvendes sig til f.eks. ombudsmanden, eller kommunens borgmester. Det nytter jo ikke noget at børnene efter f.eks. Serviceloven kan klage, hvis de ikke ved det og ikke ved hvordan og hvorhenne. Den opgave skal løses, hvis børns klageadgang skal være meningsfuld, og der kan Børnerådet få en vigtig rolle. Men det kræver at Folketinget reelt ønsker at styrke børnenes retsstilling og kan finde sammen om de nødvendige ændringer i reglerne om Børnerådets virke.

Jeg kalder funktionen en "Børneinfo" og håber alle danske børnvenner vil bakke op om mulighederne for at børn på denne måde kan få styrket deres muligheder for at blive hørt og få deres oplevelser af uretfærdige afgørelser prøvet.